

Tarbes

Tarbes er en kommune i departementet Gascogne i det sydvestlige Frankrig.

Det er også præfektur for departementet [Hautes-Pyrénées](#), i [regionen Occitanien](#).

Byen ligger på den pyrenæiske akse, som løber fra Atlanterhavet til Middelhavet, ikke langt fra den fransk-spanske grænse.

Historisk og kulturelt hører kommunen til det tidligere [grevskab Bigorre](#), et historisk amt i [de franske Pyrenæer](#) og [Gascogne](#).

Den er udsat for et ændret oceanisk klima og drænes af [Adour](#), [Échez](#), Gespe og af forskellige andre små vandløb.

Kommunen har en bemærkelsesværdig naturarv: et [Natura 2000-område](#) ("Adour-dalen"), et beskyttet område ("Adour og bifloder") og tre [naturområder af økologisk, fauna- og floristisk interesse](#).

Tarbes er en bykommune med 43.955 indbyggere i 2021. Den er inkluderet i byområdet Tarbes og er en del af [Tarbes' afvandingsområde](#). Dens indbyggere kaldes Tarbais eller Tarbaises.

Historisk hovedstad i [grevskabet Bigorre](#) strækker denne pyrenæiske by med en industriel tradition sig i en gennemsnitlig højde på 304 meter ved foden af Pyrenæermassivet, hvis toppe (begyndende med [Pic du Midi de Bigorre](#)⁵) skiller sig klart ud i bybilledet.

Byen har et relativt lille areal (15.33 km²). Nogle små nabokommuner, der støder op til Tarbes, har et større areal, dette er især tilfældet for [Ibos](#) (32,88 km²) eller [Ossun](#) (27,59 km²).

Dette begrænsede overfladeareal forklarer til dels antallet af dens indbyggere (42.426), kaldet *Tarbais* og *Tarbaises*.

Tarbes er faktisk kernen i et byområde bestående af fjorten kommuner (herunder: [Aureilhan](#), [Séméac](#), [Laloubère](#), [Bordères-sur-l'Échez](#), [Soues](#)), der udgør dens byenhed og dens umiddelbare forstæder, der repræsenterer omkring 79.000 indbyggere.

Tarbes er også det niende byområde med attraktion i [Occitanie-regionen](#) (2018), med 135.654 indbyggere.

Virksomheden er fokuseret på højteknologiske industrier, især inden for luftfart, og har et universitetscenter, der er integreret i netværket af universitetet i Pau og Adour-regionen, som omfatter fire andre byer i Adour-bassinet: [Pau](#), [Bayonne](#), [Anglet](#) og [Mont-de-Marsan](#).

Tarbes universitetsområde er også vært for flere kurser knyttet til universiteterne [Toulouse II Jean-Jaurès](#) / Le Mirail og [Toulouse-III-Paul Sabatier](#). Campus ligger ud mod Pyrenæerne.

Tarbes er berømt for lokale produkter som [Tarbais-bønner](#) og er også en "købstad" og et center med speciale i landbrugsfødevarerindustrien.

Det er hjørnестenen i det nye byområde Tarbes-Lourdes-Pyrénées, der blev oprettet den 1. januar 2017, og som omfatter 86 kommuner med omkring 130.000 indbyggere på et areal på 615 km², hvilket gør det til det femtestørste byområde i [Occitanie-regionen](#).

Byen er det historiske sæde for et katolsk bispedømme, der blev opført i det [fjerde århundrede](#) (i dag "[Tarbes og Lourdes](#)") svarende til departementet Hautes-Pyrénées.

Tarbes er en by ved foden af Pyrenæerne (304 meter over havets overflade) beliggende i den sydvestlige del af [Occitanie-regionen](#) derfor meget tæt på [Greenwich Meridian](#), på den sydøstlige grænse af [Nouvelle-Aquitaine-regionen](#).

Byen ligger praktisk talt i centrum af den pyrenæiske akse Bayonne - Toulouse, i [departementet Hautes-Pyrénées](#).

Tarbes' geografiske beliggenhed fremmer i mange områder forbindelserne med naboregionen [Nouvelle-Aquitaine](#), navnlig [departementet Pyrénées-Atlantiques](#).

Historisk og kulturelt er Tarbes en del af det tidligere [grevskab Bigorre](#), et historisk grevskab i de franske [Pyrenæer](#) og [Gascogne](#), der blev oprettet i det niende århundrede og derefter knyttet til det kongelige domæne i 1302, derefter inkluderet i [grevskabet Foix](#) i 1425 og derefter igen knyttet til kongeriget Frankrig i 1607. Kommunen ligger i [landet Tarbes og Haute Bigorre](#).

De nærmeste kommuner er: [Aureilhan](#) (2,2 km), [Séméac](#) (2,7 km), [Laloubère](#) (2,9 km), [Bordères-sur-l'Échez](#) (3,6 km), [Soues](#) (3,7 km), [Odos](#) (4,3 km), [Sarrouilles](#) (4,4 km), [Horgues](#) (5,1 km).

Kommunen ligger i [Adour-bassin](#), inden for [Adour-Garonne-bassin](#). Den afvandes af [Adour](#), [Échez](#), [Gespe](#), en arm af Echez og af forskellige små vandløb, der udgør et [hydrografisk net](#) på 17 km i samlet længde.

[Adour](#), med en samlet længde på 308,8 km, dannes i [Campan-dalen](#) i [Haute-Bigorre](#) ved mødet mellem tre strømme: [Adour de Payolle](#), [Adour de Gripp](#) og [Adour de Lesponne](#) og løber nordpå. Den krydser kommunen og løber ud i [Biscayabugten](#) ved [Anglet](#), efter at have krydset 118 kommuner.

[Échez](#), med en samlet længde på 64,1 km, udspringer i kommunen [Germs-sur-l'Oussouet](#) og løber nordpå. Den krydser kommunen og løber ind i [Adour](#) ved [Maubourquet](#), efter at have krydset 26 kommuner.

Takket være sin privilegerede beliggenhed i [Adour-bassin](#) nyder Tarbes godt af et [mildere mikroklima](#) end i Lourdes, en højere og mere solrig højde. Somrene er varme og ofte stormfulde, foråret er regnfuldt og køligt, mens efteråret forbliver mildt og solrigt. Vinteren bliver mindre og mindre hård, men kan stadig byde på overraskelser.

Lovgivningsmæssig beskyttelse er den stærkeste form for indgreb for at bevare bemærkelsesværdige naturområder og deres tilknyttede biodiversitet.

Der findes et beskyttet område i kommunen: "Adour og bifloder", der er omfattet af en biotopbeskyttelsesordre, med et areal på 215,8 ha.

Natura 2000-nettet er et europæisk økologisk net af naturområder af økologisk interesse, der er udviklet på grundlag af habitatdirektivet og fugledirektivet, og som består af særlige bevaringsområder og særligt beskyttede områder.

Der er afgrænset en Natura 2000-lokalitet i kommunen i henhold til habitatdirektivet: "Adour-dalen" med et areal på 2 694 ha, et område, hvor terrestriske og akvatiske levesteder er hjemsted for en bemærkelsesværdig og forskelligartet flora og fauna med forekomst af odderen og den europæiske damskildpadde⁰.

Formålet med opgørelsen over naturområder af økologisk, fauna- og floristisk interesse (ZNIEFF) er at dække de mest økologisk interessante områder, hovedsagelig med henblik på at forbedre kendskabet til den nationale naturarv og give de forskellige beslutningstagere et redskab til at bidrage til at tage hensyn til miljøet i den fysiske planlægning.

Distrikter

Byen er opdelt i tretten store distrikter og har et anneks rådhus (Laubadère), og af hensyn til statistik og folketælling er Tarbes opdelt af INSEE i 24 [underdistrikter](#).

Større distrikter

- [Sainte-Anne](#)
- [Bycentrum](#)
- [Ormeau-Figarol](#)
- [The Gespe](#)
- [Solazur](#)
- [Bastillac-Cognac erhvervspark](#)
- [Urac-Sendère](#)
- [Laubadère](#)
- [Saint-Antoine](#)
- [Arsenal](#)
- [Hurtig](#)
- [Mouysset](#)
- [Kennedy Business Park](#)

Tarbes kommunes område er sårbart over for forskellige naturkatastrofer såsom storme, sne, ekstrem kulde, hedebølger eller tørke. Herudover oversvømmelser, landbevægelser og jordskælv (medium seismicitet).

Det er også udsat for to teknologiske risici, nemlig transport af farlige materialer og den industrielle risiko.

Nogle dele af det kommunale område vil sandsynligvis blive ramt af risikoen for oversvømmelser fra oversvømmede floder, navnlig [Adour](#) og [Échez](#).

Tarbes er udsat for risiko for skovbrande.

En departementsplan for beskyttelse af skovene mod brande blev godkendt ved præfekturdekretet den 21. april 2020 for perioden 2020-2029.

Den foregående dækkede perioden 2007-2017. Brugen af ild er reguleret af to typer regler. For det første skovloven og præfekturdekretet af 27. oktober 2014, som regulerer brugen af ild inden for 200 m fra brændbare naturområder i hele departementet. Derefter den, der er etableret som en del af kampen mod luftforurening, som forbyder afbrænding af privat grønt affald. Afbrænding reguleres inden for rammerne af lokale afbrændingskommissioner (CLE)⁴

Kommunen er udsat for industriel risiko på grund af tilstedeværelsen på dens territorium af en virksomhed, der er omfattet af det europæiske SEVESO-direktiv.

Risikoen ved transport af farlige materialer i kommunen er forbundet med dens krydsning af en jernbanelinje og en kulbrintetransportledning. En ulykke, der sker på en sådan infrastruktur, vil sandsynligvis få alvorlige konsekvenser for ejendom, mennesker eller miljø, afhængigt af arten af det transporterede materiale. Byplanlægningsbestemmelser kan anbefales i overensstemmelse hermed.

Byen blev først navngivet i det femte århundrede som *Civitas Turba ubi castrum Bigorra*, derefter under navnet *Turba* i det femte århundrede (sandsynligvis en fejl for Tarba) sandsynligvis en arabisk deformation for tørv.

Det var en vigtig by i [Novempopulania](#). [Gregor af Tours](#) i det sjette århundrede kalder det *Talvam vicum*. I [middelalderen](#) blev den kaldt *Tarbe* (1214), *Tursa*, *Tarvia* (1284) eller *Tarbia*. Ikke at forveksle med [Tarbelles](#), hvis hovedstad var [Dax](#).

Ifølge et kort over Bigorre i de første århundreder af den romerske besættelse, blev Tarbes kaldt *Vicus Talva*, beliggende i furen af *floden Atur* (Adour).

Legenden fortæller, at dronningen af [Etiopien](#), Tarbis, tilbød sin kærlighed til [Moses](#), og at han nægtede. Utrøstelig besluttede hun sig for at forlade sin trone og skjule sin skuffelse på afstand.

Efter mange vandringer ankom hun til [Bigorre](#) og fik sit hus bygget ved [bredden af Adour](#) for at grundlægge byen Tarbes, og hendes søster lod [Lourdes dukke op](#) ved bredden af [Gave](#).

Under Første Verdenskrig intensiverede Tarbes sin artilleriproduktion på grund af sin geografiske placering i baglandet. Marskal Foch, øverstkommanderende for alle de allierede hære, marskal af Frankrig, Storbritannien og Polen, blev født i Tarbes i 1851.

Under Anden Verdenskrig, den 11. september 1940, var Tarbes, der ligger i [Free Zone](#), vært for [Saumur kavaleriskole](#), som dengang blev kaldt "Skolen for anvendelse af kavaleriet og toget".

Det var fra denne skole, at de berømte "[Cadets de Saumur](#)" kom fra, som udmærkede sig ved [heroiske slag ved Loire](#) i juni 1940 sammen med andre franske enheder.

Det blev reorganiseret i Quartier Sault, som nu var besat af [faldskærmsartilleriregiment](#), indtil det blev opløst i november 1942.

Den 11. november 1942 invaderede tyskerne faktisk frizonen efter de allieredes landgang i Nordafrika.

Den 27. november 1942 blev våbenhvilehæren demobiliseret.

Da Tarbes var i frizonen, nu invaderet, blev skolen opløst. I løbet af disse to år i Tarbes trænede hun mange officerer, som senere skulle slutte sig til de frie franske styrker (FFL).

Skolen blev rekonstitueret i [Saumur \(Maine-et-Loire\)](#) i 1945 under **navnet** Skolen for anvendelse af pansrede våben og kavaleri, som i 2009 blev til Kavaleriskolen (i Saumur).

Valget af Tarbes i 1940 er knyttet til byens vigtige nationale stutteri og "[Tarbais-hesten](#)" (også kaldet Navarrin-hesten), som traditionelt var hesten for det franske kavaleri.

Denne forbindelse til kavaleriet findes stadig i dag med etableringen i Tarbes, siden 1961, af [1st Parachute Hussar Regiment](#), det eneste franske faldskærmskavaleriregiment, der bestod af lette pansrede køretøjer, der kunne transporteres fra luften.

Det var også i Tarbes, den 2. oktober 1945, at brigadegeneral Mike [Calvert](#), chef for de britiske [SAS-kommandoer](#) ("Special Air Service"), overfører 3. og 4. SAS-regiment, der består af frie franske frivillige, fra den britiske hær til den franske hær.

I modsætning til hvad mange tror, omfattede SAS ved krigens slutning under britisk kommando to britiske regimenter, to franske regimenter og et belgisk regiment.

Det skal bemærkes, at af de første 215 franske SAS, der blev hvervet i 1942, var kun 22 stadig i live i 1945. 3rd SAS blev til Parachute Regiment blev 4. SAS til 2. faldskærmsregiment.

Den civile modstandsbevægelse er også en del af dagligdagen i byen Tarbes, som [Croix de Guerre](#) er blevet tildelt. Desuden døde Maurice Trélut, "moderat" borgmester i Tarbes fra 1935 til 1944, deporteret til [Buchenwald](#) for at have hjulpet mange jøder, med aktiv medvirken fra nonnerne og direktøren for byens hospital.

Maurice Trélut blev anerkendt som "[retfærdig blandt nationerne](#)" af staten [Israel](#). Hans navn er indgraveret på æresvæggen ved [Yad Vashem](#)-mindesmærket.

Efter fredens tilbagevenden blev industrien diversificeret, og der skete en udvidelse af befolkningen indtil 1980'erne. Arsenalet gradvist forsvundet i løbet af omstruktureringen, der især var forbundet med USSR's forsvinden.

Tarbes er dog stadig en by med en stærk militær karakter med tilstedeværelsen af sine to faldskærmsregimenter: [1st Parachute Hussar Regiment \(1st RHP\)](#) og [35th Parachute Artillery Regiment \(35th RAP\)](#), der regelmæssigt opfordres til at deltage i udenlandske operationer (Opex).

I dag er Tarbes blevet en universitetsby, hvis hovedaktivitet nu er i den tertiære sektor. Faktisk blev Arsenalet, byens vigtigste industrielle aktivitet (3.150 ansatte i 1987), lukket som en del af omstruktureringen af forsvarsindustrien.

Stedet er blevet ombygget for at rumme industrielle og tertiære aktiviteter. Byen er blevet stærkt ramt, økonomisk og demografisk af denne lukning, som ikke er blevet kompenseret af staten.

Tarbes er en grøn by. Med et samlet areal af grønne områder på 83 hektar giver det et gennemsnitligt areal på 19,30^{m2} grønt areal pr. indbygger.

Tarbes opnåede sin fjerde blomst i 2002 som en del af konkurrencen mellem byer og landsbyer i blomst og søger at bevare denne skelnen. Tarbes vandt også det nationale Grand Prix for Flowers.

Den er stolt af flere parker med træer og blomster.

Massey Garden

[Massey Garden](#), der er klassificeret som en "bemærkelsesværdig have" af kulturministeriet, dækker mere end 11 hektar og tilbyder en grøn oase i hjertet af byen. Det er hjemsted for mange sorter af træer. Dens designer, botanikeren [Placide Massey](#), født (1777) og død (1853) i Tarbes, var forvalter af dronning [Hortenses](#) haver og derefter direktør for [parkerne i Versailles](#), Trianon, Sèvres og Saint-Cloud. Haven blev testamenteret til byen Tarbes af ejeren i 1853, såvel som den store tilstødende bolig i orientalsk stil. Haven er åben for offentligheden og er hjemsted for træer fra 1830'erne. Der er forskellige arter, nåletræer og cedertræer. Ud over de botaniske rigdomme er [Massey Garden](#) hjemsted for et museum, klosteret i [klosteret Saint-Sever-de-Rustan](#), [École Supérieure d'Art de Tarbes](#), et [orangeri](#), en dyrepark, en [orkestertribune](#). Afhængigt af sæsonen er det muligt at besøge [Massey Garden](#) med hestevogn og lille tog. Det er således et privilegeret afslapningsområde ved siden af Carmel-udstillingshallen, [Louis-Aragoniens mediebibliotek](#) og tennisbanerne i Berrens Park.

Parc des Haras

Parc des Haras, et tidligere nationalt stutteri, der blev oprettet under Napoleon i 1806 og købt af byen i 2016. Denne 9 hektar store fredede park i byens centrum omfatter en række

renoverede bygninger. Der opretholdes en rideaktivitet. Beliggende i byens centrum, hvert år om sommeren, er det vært for [Equestria](#), festivalen for rytterskabelse.

Bel-Air Park

[Bel-Air-parken](#) dækker et område på 3,5 ha med en stor central græsplæne, der byder på smuk udsigt over Pyrenæerne. Den omfatter en sø, der fodres af et smukt vandfald, legepladser, rastepladser udstyret med bænke. Komplekset, der er præget af bemærkelsesværdige træer, er et sted med ro og gåture, der er meget populært blandt brugerne. I midten af Bel Air-parken ligger det tidligere Delong-slot, bedre kendt i dag som "Bel Air-villaen", som er blevet et fritidscenter for børn. Parc de la Sellerie (1 ha), med et mere urbant udseende, ligger på den og er adskilt af en vej.

Paul-Chastellain Park

[Paul-Chastellain Park](#) er en anlagt park på 2,3 ha, der blev skabt i midten af det nittende århundrede med Villa Fould. Det omfatter en sø, der fodres af vandfald og store græsplæner, der giver smuk udsigt over villaen. Den krydses af en smuk ridesti, beplantet med platantræer, som engang forbandt villaen med staldene syd for parken. Mange hundrede år gamle træer og blåregn er tilbage. Der er indrettet en legeplads på kanten af søen. Parken indeholder det administrative hovedkvarter for Pyrenæerne Nationalpark.

Raymond-Erračarret Park

[Raymond-Erračarret-parken](#) er et 7 hektar stort grønt område, der forener universitetsområdet med Bastillac- og Solasur-distrikterne.

Bois-Blancs Park

I Laubadère-kvarteret er Bois-Blancs-parken (1,6 ha) også en moderne kreation. Det omfatter fem øer, der symboliserer de fem kontinenter, hvortil der tilføjes en central ø, der bruges til at være vært for begivenheder. Rum dedikeret til spil og sport styrker det område, der er dedikeret til Europa.

Diverse

Statuen af Larrey

Langs de grønne og skovklædte Maréchal-Leclerc-gyder (1,5 ha) er forskellige monumenter til minde om de to verdenskrige, herunder rytterstatuen af [marskal Foch](#), født i Tarbes.

Der er også en statue af [Dominique-Jean Larrey](#) (1766-1842), født i [Beaudéan \(Hautes-Pyrénées\)](#), omkring tredive kilometer fra Tarbes.

Denne militærlæge og kirurg fra Bigourdan, baron af imperiet, er faderen til akutmedicin.

[Napoleon](#) beskrev ham i sit testamente som "*den mest dydige mand, jeg nogensinde har kendt*". Dominique Larreys navn er indskrevet på den sydlige søjle af Triumfbuen i Paris.

Stien langs [bredden af Adour](#), også kendt som [CaminAdour](#), er et 11 hektar stort vandreområde, der er meget populært blandt befolkningen i Tarbes. Det er bl.a. udstyret med en sportsbane.

Nyhedernes teater

[Théâtre des Nouveautés](#), bygget i 1885, er et [teater i italiensk stil](#), en kulisser, der er kendetegnet ved en tydelig adskillelse mellem den klassiske scene (16 meter lang og 10 meter dyb) og auditoriet. Orkestergraven og den rampelignende bås giver perfekt synlighed og akustik. De 3 bølgede altaner er hesteskoformede. Den samlede kapacitet på omkring 588 pladser gør det til en venlig sal, der giver nærhed mellem scenen og publikum. Facaden og hallen kombinerer [pilastre](#), søjler, [maskaroner](#), blomsterguirlander, græske friser, der gør det

til et sted gennemsyret af historie. Det hvælvede loft i auditoriet og taget blev fuldstændig restaureret i 2009. Fra da af fuldender en fresko, der forestiller [Bacchus](#), loftet. Théâtre des Nouveautés er nu et kommunalt teater.

Gespe

The Gespe er en hal, der blev bygget i 1961, og som kulturministeriet i 2000 tildelte mærket Scène De Musiques Actuelles (SMAC). Teatret har en kapacitet på 1.000 mennesker, heraf 150 pladser på balkonen.

Væddemålet

Væddemålet er udelukkende beregnet til moderne skabelse og liveshows. Det byder kunstnere eller grupper af kunstnere, der udtrykker alle aspekter af skabelsen (dans, musik, teater) velkommen. Pari ligger i byens centrum og præsenteres som et sæt af tre sale (283 pladser, 77 pladser og 18 pladser til øvelokalet).

Forpladsen

[The Parvis](#), 750 pladser, 300m² scene, er en af de 75 nationale scener, der er mærket af Kulturministeriet. Det er en tværfaglig struktur, der kombinerer musik, dans og film, beliggende i udkanten af Le Méridien indkøbscenter.

Mega CGR

Mega CGR af Tarbes er en biograf med elleve "fulddigitale og 3D" skærme. Biografen har været åbent i 2010 og ligger i det nye Arsenal-distrikt, tæt på byens centrum.

Tre begivenheder har fået et internationalt ry:

- Ridning: Hestens magi og kunsten. Det byder velkommen til mere end 50.000 festivalgængere i juli som en del af det tidligere [National Stutteri](#), der nu ejes af byen.
- Tarbes i tango: International [argentinsk tangofestival](#). En af de største europæiske begivenheder med fokus på tango. Det tiltrækker tusindvis af festivalgængere i august.
- [Les Petits As - Le Mondial Lacoste](#): Den vigtigste tennisturnering i verden (uofficielt verdensmesterskab) for unge piger og drenge i alderen 12-14 år. Det har fundet sted i Tarbes siden dets oprettelse i 1982 (januar-februar). En pre-selection turnering (USA Playoff) er blevet afholdt i Florida, USA, siden 2017.

Aktiviteter

Tarbes ligger ved foden af Pyrenæerne, i den sydvestlige del af [Occitanie-regionen](#) og på grænsen til [Nouvelle-Aquitaine](#), på [Atlantehavs-Middelhavsaksen](#), og er derfor væk fra den økonomiske indflydelsessfære for de store regionale byer: [Toulouse](#), [Bordeaux](#) og [Montpellier](#).

Længere fra [Toulouse](#) (160 km med motorvej eller jernbane) og [Montpellier](#) (390 km) end de fleste andre mellemstore byer i [Occitanien](#) drager den meget lidt fordel af dynamikken i Toulouse-metropolen, i modsætning til andre byer, der er meget tættere på den regionale hovedstad, især [Montauban](#) (55 km fra centrum af Toulouse, betragtes i dag som forstæderne), [Castres](#) (77 km), [Auch](#) (78 km), [Albi](#) (80 km), [Foix](#) (87 km) og [Carcassonne](#) (95 km).

Tæt på Nouvelle-Aquitaine-regionen er det også meget langt fra [Bordeaux](#) (251 km).

Tarbes nyder derfor kun lidt eller intet af indflydelsen fra de store regionale økonomiske metropoler, men det har nogle økonomiske forbindelser med [Pau](#) og [Béarn](#) i naboregionen [Nouvelle-Aquitaine](#).

I betragtning af den generelle kontekst er disse to byer, der traditionelt konkurrerer, opfordret til at samarbejde for sammen at opbygge et reelt økonomisk knudepunkt ved foden af Pyrenæerne.

Det skal bemærkes, at den traditionelle konkurrence mellem de to byer er årsagen til et symbolsk eksempel på spild af offentlige midler, som Revisionsretten og mange økonomer har fordømt.

I 1970'erne blev projektet om en stor fælles international lufthavn, beliggende i hjertet af Tarbes-Lourdes-Pau-trekanten, opgivet, mod al økonomisk logik, på grund af snæversynede skænderier.

Som følge heraf eksisterer to internationale lufthavne ([Tarbes-Lourdes-Pyrénées](#) og [Pau-Pyrénées](#)) næppe side om side, der ligger omkring fyrre kilometer fra hinanden!

I dag har de to platforme i alt mere end en million passagerer om året, og den økonomiske balance er svækket af konkurrencen. Hvis den store regionale lufthavn, der er fælles for de tre byer, var blevet bygget, ville den i høj grad have været rentabel.

Hovedstaden i [Hautes-Pyrénées](#), der ligger ved foden af bjergene, i 304 meters højde, er Tarbes et vigtigt knudepunkt for turismen i de centrale [Pyrenæer](#).

Fra Tarbes kan du stråle over foden af bjergene og bjergene. På en klar dag er udsigten over Pyrenæerne meget klar (flere toppe omkring 3.000 meter er tydeligt synlige).

Der ligger adskillige byer og turistattraktioner i det omkringliggende område: [Lourdes](#) (21 km), [Pau](#) (40 km), [Pic du Midi de Bigorre](#) (2.876 meter) og dets astronomiske observatorium, [Pyrenæernes Nationalpark](#), [gavarnie-cirque](#) og [Brèche de Roland](#), de mange vinter- og sommersportssteder, de termiske feriesteder, afdelingens huler og kløfter osv.

Byen har udviklet infrastrukturer, der fremmer modtagelse og fritid for besøgende i forskellige områder, herunder: hoteller, adskillige restauranter, skovklædte parker, herunder [Massey Garden](#), der er klassificeret som en "bemærkelsesværdig have" », et Mega-CGR-biografkompleks med 11 sale osv.

[Tarbes-Lourdes-Pyrénées Internationale Lufthavn](#) er en vigtig regional lufthavn, der har et højt aktivitetsniveau i turistsæsonen.

Tarbes er [sæde for Pyrenæernes nationalpark](#), hvis centrale område, der kaldes *parkens hjerte*, strækker sig over 45 707 ha (16 kommuner) i [Hautes-Pyrénées](#) (60 %) og [Pyrénées-Atlantiques](#) (40 %).

Den har mere end 100 km forbindelse til [Ordesa og Monte Perdido Nationalpark](#) ([Spanien](#)) samt med naturreservater som [Néouvielle-massivet](#) (2.300 ha).

Parkens hjerte udvides og beskyttes af et perifert område, kaldet det optimale vedhæftningsområde, hvis regler er mindre restriktive. Det optimale område for medlemskab består af 86 kommuner eller dele af kommuner (56 i [Hautes-Pyrénées](#) og 30 i [Pyrénées-Atlantiques](#)), der er beregnet til at være en del af nationalparken på grund af deres geografiske kontinuitet eller deres økologiske solidaritet med nationalparkens kerneområde. Omkredsen af det optimale vedhæftningsområde for Pyrenæernes nationalpark er defineret ved dekret nr. 2009-406 af 15. april 2009.

Tarbes, der ofte præsenteres som en "købstad", er hjemsted for vigtige haller og markedspladser, afsætningsmuligheder for lokalt landbrug: [Brauhauban-markedet](#) og [Marcadieu-markedet](#).

Byen er verdensberømt blandt gourmeter for [Tarbais Bean](#), en stor hvid bønne, med en meget tynd trævlet hud, med et smeltende og blødt kød, en delikat og ikke-melet tekstur. Det har fået tildelt [mærket Rouge](#) (1997) og en [beskyttet geografisk betegnelse](#) (2000).

Tarbes er også hovedkvarter for [Compagnie d'Aménagement des Coteaux de Gascogne](#) (CACG), et halvoffentligt aktieselskab (SEM) med 200 ansatte, hvoraf 68 % ejes af offentlige midler, hvis hovedformål er at bidrage til planlægning, udstyr og økonomisk udvikling i Midi-Pyrénées- og Aquitaine-regionerne.

Markeder

- "Grand Marché" finder sted torsdag morgen, [Place Marcadieu](#); Marcadieu er det navn, der betegner det meget specielle rum i "Grand Marché", som har en regional dimension og sin egen personlighed: en [kornhal](#) i Baltard-stil (1883), et springvand kendt som "4-dalene" og et andet, mere beskedent springvand kaldet "Fountain of the Sources of Love", springvand opført af lokale billedhuggere i begyndelsen af århundredet
- Madmarkedet finder sted hver morgen i [Brauhauban-hallen](#), det er et traditionelt marked
- Blomstermarkedet finder sted torsdag morgen på Place du Foirail, engang et mekka for kvægmarkeder
- Loppemarkedet afholdes også torsdag morgen under Marcadieu-hallen.

Lokal kultur og kulturarv

[Rådhuset](#) og retsbygningen, klassiske bygninger fra det nittende århundrede, støder op til [rue Maréchal-Foch](#). Indviet i 1906, skiller rådhuset sig ud for sin åbenhjertige monumentalitet.

Den er topped af en [campanile](#) og vender ud mod Place Jean-Jaurès, hvor [statuen](#) af [Danton](#) sidder. På facaden kan man læse mottoerne "Concorde, Liberté, Égalité, Fraternité, Travail".

Hôtel Brauhauban, et palæ fra det attende århundrede, er et af dets annekser.

Ikke langt derfra ligger politistationen i to borgerlige huse, der blev bygget på de nordlige volde, der blev udfyldt i det 18. århundrede for at give anledning til den nuværende [rue Georges-Clemenceau](#).

Hautes-Pyrénées Academy Inspectorate ligger i den tidligere normale skole, der blev bygget i slutningen af det nittende århundrede.

I [Sède-distriktet](#) er [præfekturet](#) flyttet ind i det tidligere bispepalads, der blev genopbygget i det syttende århundrede.

Ikke langt derfra ligger det tidligere college i Tarbes, som blev til Imperial High School i 1853 og omdøbt [til Théophile-Gautier High School](#) i 1911. [Departementsrådet i Hautes-Pyrénées](#) ejer også flere bygninger der, herunder det tidligere [præsteseminarium](#) fra det 18. århundrede. Departementets arkiver har til huse i en bemærkelsesværdig bygning fra 1936.

I distriktet [Kennedy Activity Zone](#) er der udstillingscentret, stedet for forskellige begivenheder, herunder landbrugsudstillingen.

Tre steder er dedikeret til markeder: [Marcadieu-hallen](#) og [Marcadieu-pladsen](#), [Brauhauban-hallen](#) og Foirail-pladsen.

I nærheden af Brauhauban-hallen blev der i 1885 bygget et teater i italiensk stil kaldet [Théâtre des Nouveautés](#).

Springvand og pladser

Byen har mange springvand. Place Marcadieu og Place de Verdun gengiver det samme mønster, de har to springvand fordelt i henholdsvis deres ender og ikke i midten.

Félicitée Duvignau indledte denne partikularisme på Place Marcadieu ved at ønske opførelse af springvand i hver ende af denne enorme esplanade.

Dette vedrører opførelsen i 1883 af en hal af samme navn som Baltard. Det blev indviet i 1897, det monumentale [springvand i de fire dale](#), der kombinerer støbejern og skulptur, skildrer dalene Bagnères, [Aure](#) og Argelès og Tarbes-sletten.

I den anden ende af pladsen er den mere beskedne "Source of Love" som et ekko af den.

[Montaut-springvandet](#) var indtil da tronende i midten af dette offentlige rum og blev flyttet ikke langt væk til pladsen af samme navn. Den bærer navnet på sin donator og blev skulptureret af Nelli i pyrenæiske sten og blev opført for første gang i 1874.

I 2008 blev komplekset yderligere afsluttet med udviklingen af en nærliggende plads beplantet med palmer nord for kirken Sainte-Thérèse af samme navn.

Place de Verdun, der blev renoveret til slutningen af det andet årtusinde, har to springvand med et meget mere moderne udseende:

Mod syd danner Grande Fontaine en legende og intermitterende vandklokke. Den understøttes mod nord af springvandet i Droits-de-l'Enfant, hvor en kraftig vandstråle løfter en kugle af et ton lyserød marmor, der kan drejes med håndleddets eneste kraft.

En kopi af det mytiske Alhambra-springvand i Granada, Spanien, ligger på 43 rue Maréchal-Foch, i den grønne terrasse i et indkøbscenter.

[Flodspringvandet](#), som blev installeret på Place de Verdun i 1901, blev i 1934 flyttet til Place de la Courteboule i Soult-distriktet. En familie og deres ged, der flygter fra vandet, er omtalt. Dette er en hentydning til syndfloden i 1875.

Andre springvand kan også nævnes, såsom dem i Cours Reffye, Place Saint-Jean eller Gespefontænen, Place André-Guerlin.

Militær arv

[Tarbes-stutteriet](#) består af en 9 hektar stor park, der huser bygninger i empirestil, herunder Maison du Cheval. Den blev skabt af Napoleon i 1806 og var vuggen for en hesterace, der blev forfinet til at forsyne husarregimenterne, [Navarras hest](#).

Bygningerne blev bygget med hovedsageligt lokale materialer: grå marmorsten, småsten fra Adour, mursten og skifer. Den har en rideskole og stalde, hvis kasser og lofter danner et bemærkelsesværdigt sæt kastanjetræværk.

Under den [fransk-preussiske krig i 1870](#) oprettede [Jean-Baptiste Verchère de Reffye](#) et artillerikonstruktionsværksted i den tidligere tobaksbutik i Tarbes, almindeligvis kendt som "Arsenalet". Produktionen blev brugt der til militær våben indtil 2006. Webstedet vender sig nu

mod tertiære aktiviteter. Den tidligere tobaksbutik huser det kommunale arkiv og Massey Museums reservater. Over for står foreningernes hus og dets klokketårn.

Udviklingen af distrikterne Larrey, [Soult](#) og Reffye blev bekræftet af Tarbes' militære kald i det nittende og tyvende århundrede.

Der blev bygget flere barakker. Hvad angår Larrey-kasernen (1825), forstærkes den 150 meter lange centrale bygnings majestæt af to sidefremspring af eksistensen af en æresgård, der er tilgængelig fra en portal flankeret af to pavilloner med neoklassisk inspiration. Komplekset ligger i akse af kampgyderne Leclerc, som koncentrerer mindemonumenter, herunder den monumentale [rytterstatue af marskal Foch](#), der blev rejst i 1935. [Firmin Michelet](#) skildrer ham ridende på Marboré, en hest, der tilhører [Fould-familien](#).

Reffye High School er en tidligere militærkaserner, der blev afstået af hæren efter Anden Verdenskrig.

Industrielle rester

Det tidligere sted for Arsenal er blevet renoveret for at rumme butikker, fritidssteder (Mega CGR, en anden [bowlingbane](#), [laser quest](#), restauranter osv.), kommunale bygninger eller kommunale bygninger (arkiver, foreningshuse, virksomhedsvæksthuse osv.) og virksomheder.

Stedets industrielle arkitektur er bevaret. Dens tilblivelse fandt sted i [1871](#) med [Jean-Baptiste Verchère de Reffye](#) som hovedperson. Dens industrielle aldring kom med meddelelsen i 2003 om lukningen af GIAT-anlægget, arving til arsenalet fra 1871.

Dette område støder op til, i [Aureilhan](#), keramikfabrikken Oustau, som blev grundlagt i [1873](#) af [Laurence Oustau](#). Fabriksbygningerne, der er rigeligt dekoreret med glaserede mursten, blev fredet som [historiske monumenter](#) i [1994](#).

Kirkerne

- [Notre-Dame-de-la-Sède-katedralen](#) på Place De Gaulle læner sig op ad det tidligere bispepalads, der er blevet et præfektur, og har en klassisk facade fra det syttende århundrede. På den anden side er [apsis](#) overdækket af et [lanternetårn](#), der blev udvidet i den gotiske periode, og [tværskibet](#) fra det tolvte århundrede frem for alt præget af bygningens romanske oprindelse. Højalteret har en barok marmorbaldakin, hvis realisering er blevet tilskrevet [Dominique Ferrère](#). Du kan stadig se loftet malet af [Henri Borde](#) og [Ludvig XVI's testamente](#) indgraveret i en stor marmorplade i kapellet Saint-Louis ([oratoriet](#)). [Saint Vincent de Paul](#) blev ordineret til subdiakon og derefter diakon i 1598¹⁵⁷. Sankt [Elisabeth af Treenigheden](#), som opholdt sig kortvarigt i Tarbes, og pave [Johannes Paul II](#) kom for at bede i katedralen

Endnu længere væk fra byens centrum i retning af [Pau](#) eller [Ibos](#), ligger Sainte-Anne-kirken ikke langt væk.

- [Kirken Saint-Jean-Baptiste](#), almindeligvis kendt som Saint-Jean-kirken, ligger i hjertet af indkøbscentret, på tværs af rue Brauhauban, som er blevet gågade i den vestlige del, og rue Maréchal-Foch. Dens struktur, der stammer fra det femtende århundrede, blev ødelagt flere gange under religionskrigene, og den er stadig præget af den [sydlige gotiske](#) bevægelse. I middelalderen spillede bygningen en stor rolle i byen, og Bigorre-staterne mødtes der. Kirken rummer et bemærkelsesværdigt orgel samt mange barokkapeller. Hovedalteret er et værk af Jean Brunello. Klokketårnet i nyromansk stil stammer fra det syttende århundrede.

- I Languedoc-gotisk stil vender [Sainte-Thérèse-kirken](#) ud mod markedshallerne og Place Marcadieu. Dens historie begynder med etableringen af [munkene på Karmelbjerget](#) i det trettende århundrede. Klokketårnet, som er et af de ældste elementer, stammer fra det femtende århundrede og er et levn fra dette gamle kloster. Kirken blev dog omfattende renoveret i det nittende århundrede af byarkitekten Tiffon. Det rummer et fantastisk orgel, smukt træværk, nogle smukke barokstatuer og malerier af [Frédéric Lagarrigue](#).
- [Kirken Saint-Antoine](#) blev bygget i 1896 i nærheden af Arsenalet. Det er således forbundet med arbejderklassens fortid i dette sogn, hvor konventets franciskanere arbejder.

[Saint-Martin-kirken](#), [Sainte-Bernadette-kirken](#) og Saint-Vincent-de-Paul-kirken, i form af en pyramide, skiller sig ud med deres moderne arkitektur.

Kapellerne

- Det nuværende Théophile-Gautier gymnasium, rue de l'Abbé-Torne, tidligere ledet af [Doctrinaires](#) (brødre af kristen lære), huser et kapel, hvis [hovedalter](#) er klassificeret som et [historisk monument](#). Den blev lavet af Bigourdan-billedhuggeren [Dominique Ferrère](#) i barokken
- Jeanne-d'Arc-institutionen har et kapel med [art deco-inspireret](#) udsmykning
- Ayguerote-hospitalet, rue d'Ayguerote, der nu er et alderdomshjem, omfatter et barokkapel
- [Carmel](#), rue Théophile-Gautier, i Tarbes blev grundlagt i 1870. Han fik besøg [af Sankt Elisabeth af Treenigheden](#) under hendes ophold i Pyrenæerne. I dag har karmelitterne forladt byen. Bygningerne tilhører byen Tarbes: kapellet er blevet et udstillingssted. Klosteret er ikke tilgængeligt for offentligheden
- [Henri-Duparc-konservatoriet](#), rue Larrey, har gradvist overtaget kapellet, der støder op til det
- Kapellet på Saint-Vincent-Paul High School, rue Saint-Vincent-de-Paul, kapellet i Pradeau de Séde skolekomplekset, rue Mesclin, kapellet (ANRAS), rue Eugène Térot.

Protestantisme

- [Den Forenede Protestantiske Kirke i Frankrig](#) i Hautes-Pyrénées, rue du Régiment-de-Bigorre
- [Assembly of God](#) Evangelical Church, rue de la Fraternité
- [Evangelisk](#) Kirke for Liv og Lys, Chemin des Carrerot
- Evangelisk Forsamling, rue du Maquis-de-Sombrun.
- [Evangelisk Protestantisk](#) Kirke, rue Jean-Larcher
- Evangelisk Kirke Forsamling af Gud, Place du Foirial
- Den ortodokse kirke Vor Frue af Livets Kilde i Tarbes

Den ortodokse kirke

Den [serbisk-ortodokse](#) kirke Our Lady of the Source of Life på Avenue Aristide-Briand blev grundlagt i 1986 og er udsmykket med smukke vægmalerier.

Moskeerne i Tarbes

[Omar ibn al-Khattâbs moské](#) byder byens muslimske samfund velkommen. Denne moské, der blev bygget i 2005 på en jord, der er købt af byen, omfatter især to bederum (det ene på 150m², der kan rumme op til 300 kirkegængere, det andet ovenpå, beregnet til 200 personer), en læsesal med en kapacitet på 80 personer, et rum til afvaskning og forskellige rum og sanitære faciliteter. Det indre af moskeen åbner ud til en gårdhave med terrasse. En minaret i andalusisk stil overvinder bygningen.

El-hijra-moskeen ligger i Laubadere-distriktet.

Amerikanske millenaristiske kirker

Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige, Corneille Street, og Jehovas Vidners rigssal, Embarment Quay.

Gamle huse

Hôtel de Briquet (XVIIth century) (ældste hus i Tarbes).

I La Sède-distriktet, hvor præfekturet og katedralen kan ses, er marskal Fochs [familiehjem](#) fra det syttende århundrede blevet omdannet til et museum. Det er en typisk [Bigourdan-bolig](#), der kan genkendes på sin gule facade. Det er muligt at besøge marskallens fødested og kontor og observere genstande, der vedrører ham.

Andre fine eksempler på Bigourdan-huse kan ses på Rue de la Victoire, Rue Clemenceau og Rue du Régiment-de-Bigorre. De kan genkendes på deres udskårne trædøre, deres farvede puds, der fremhæver de grå marmorstensrammer, deres træaltaner under taget og deres skifertage gennemboret af kviste.

Overfor kirken [Saint-Jean-Baptiste](#) ses [Bertrand Barères](#) fødested.

Da hans far ændrede sig, blev [Théophile Gautier](#) også født på rue Brauhauban. Huset er stadig synligt i dag. Familien boede dog kun der i tre år. [Rue Brauhauban](#) er også hjemsted for fødestedet for en anden digter fra det 19. århundrede, [Laurent Tailhade](#).

Villaer i engelsk, [kejserlig](#) og [neo-baskisk](#) stil fra det nittende og tyvende århundrede pryder Massey Garden, Bel-Air Park, Paul-Chastellain Park og deres respektive distrikter.

Villa [Massey](#), i hjertet af den enslydende have, er neo-maurisk (nittende århundrede). Villa Fould, der engang var hjemsted for [Achille Fould](#), Napoleon III's viceminister, er netop blevet restaureret.

Det er nu hjemsted [for hovedkvarteret for Pyrenæerne Nationalpark](#). Lidt længere fremme ligger Villa [Bel-Air](#) fra begyndelsen af det tyvende århundrede.

[Art Nouveau-bygninger](#) ligger langs gaderne Maréchal-Foch og Bertrand-Barrère.

Kirkegårde

Der er tre kirkegårde i Tarbes; kirkegården [La Sède](#), [kirkegården i Saint-Jean](#) og den nordlige kirkegård.